

5. Примостка Л. Природоохранные затраты: учет и анализ / Л. Примостка // Бухгалтерский учет и аудит. – 2004. - № 4. – С.49-54.

6. Хачатуров Т.С. Эффективность социалистического общественного производства / Т.С. Хачатуров // Вопросы экономики, 1980. - №7. – С. 3-16.

Поліщук Н.О.

СПЕЦИФІКА СОЦІАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

На сучасному етапі розвитку українського суспільства запроваджені в останні роки реформи в усіх сферах суспільного життя не призвели до позитивних змін, які б мали сталий, системний характер, не забезпечили глибинних змін у соціальній структурі суспільства та у суспільній свідомості. Руйнація попередньої системи соціального забезпечення в ході реформування економіки не отримала адекватного заміщення.

Об'єктивний діагноз соціального стану українського суспільства свідчить про те, що основні соціальні ризики – бідність, майнова диференціація населення, відчуженість значної кількості громадян від суспільного життя, звуження їх доступу до освіти, медицини і культури – досягли масштабів, які можуть становити реальну загрозу національній безпеці держави. Практично за всіма найважливішими соціальними показниками світового цивілізаційного розвитку Україна продовжує перебувати на небезпечній межі.

Процес соціальної діагностики включає декілька ступенів:

- з'ясування стану досліджуваної проблеми;
- вивчення кожного з аспектів даної проблеми, з'ясування більш приватної причини виниклого явища;
- розробка конкретних програм усунення виявлених недоліків. [1,с.16]

Специфіка соціального діагнозу на регіональному рівні полягає у наступному. Регіон – частина країни, що являє собою цілісну соціально-економічну систему, володіє спільністю економічного, політичного і духовного життя, спільним історичним минулим, культурною і соціальною своєрідністю. Іншими словами, регіон – це простір, на якому відбувається соціалізація людини, формування, збереження і трансляція норм способу життя, збереження і розвиток природних і культурних багатств.

У широкому значенні соціальна діагностика базується на даних соціальної статистики. Вплив регіональних умов на соціалізацію людини має різний характер і визначається специфікою і своєрідністю: природно-географічні, соціально-географічні, соціально-економічні, соціально-демографічні, етнічні, історичні й культурологічні відмінності.

Об'єктивні характеристики регіону і створені в ньому умови можна розглядати як посилення відносно спрямованої соціалізації, що суттєво залежить від соціально-економічної політики місцевої влади. Вплив на відносно напрям-

лену соціалізацію в масштабах регіону припускає, що законодавча і виконавча гілки влади, як мінімум, цілеспрямовано вирішують декілька завдань:

- здійснюють аналіз актуального стану справ у регіоні, а також довгострокової і середньострокової соціокультурної та господарсько-економічної перспектив регіону, основних видів існуючої і перспективної виробничої діяльності, інвестиційних проектів; оцінку динаміки ринку праці і сфери споживання послуг різного характеру;

- аналізують стан справ у галузях і секторах життєдіяльності регіону, які впливають на соціалізацію, сфери охорони здоров'я, охорони прав, соціального захисту, культури населення, на основі чого розробляють програми їх розвитку у взаємодії один з одним;

- проводять діагностику систем управління в регіоні та застосовують заходи з їх удосконалення. [3, с.49]

Вплив регіону на відносно соціально-контролюючу соціалізацію – виховання – здійснюється в руслі тієї політики, яку проводить у цій сфері регіональна влада. Регіональна політика у сфері виховання включає в себе, з одного боку, адаптацію відповідно до принципу культуровідповідності державної політики в цій сфері до умов регіону; з іншого, вона передбачає розробку нормативних документів, виділення ресурсів, притягнення різних державних і громадських організацій, підтримку виховних ініціатив, що в сукупності повинно створити необхідні умови для розвитку і духовно-ціннісної орієнтації підростаючих поколінь у відповідності з інтересами людини і запитами регіональної спільноти. Це потребує вирішення ряду завдань:

- вивчення ситуації в регіоні;
- фіксація виховних ресурсів у регіоні;
- розроблення комплексних міжвідомчих програм;
- корекція змісту, форм, методів виховання;
- пошук способів стимулювання виховної роботи;
- пошук шляхів формування попиту на послуги з соціалізації людини;
- розроблення заходів із забезпечення безпеки і добробуту підростаючого покоління регіону;

- розроблення заходів з підготовки і перепідготовки кадрів для виховних організацій різних типів. [4, с.117]

Рівні соціальної діагностики можна виділити, виходячи із завдань, які вирішуються, а також із організаційно-управлінської структури держави.

Загальносоціальний рівень соціальної діагностики передбачає дослідження стану всього суспільства або його основних соціально-демографічних груп. Цим займаються як державні, так і недержавні, незалежні науково-дослідні заклади академічної і прикладної спрямованості: інститути, фонди, наукові центри. Окрім того, так звана відомча науково-дослідна система - соціальні підрозділи, аналітичні служби при апараті Президента, відповідних міністерствах. Їх завдання - збір, обробка, аналіз становища соціальної сфери з метою відслідкування соціально-економічної політики держави і внесення коректив. Інструментарій таких досліджень в основному соціологічний, еко-

номічний, демографічний.

Спеціалістами в галузі соціальних технологій розроблені наступні умови соціального дослідження, яке проводиться на регіональному рівні:

- об'єкт дослідження має мати ознаки соціальної системи;
- повинні бути виділені елементи системи об'єкта соціального дослідження, особливості його структури і функціонування;
- забезпечення можливості формалізації процесів, що реально відбуваються, і представлення їх у виді певних операцій, процедур, показників;
- повинна бути забезпечена можливість відтворення і повторюваності операцій, процедур чи показників у нових умовах.

У даний час до методів соціального діагнозу (соціальної діагностики) відносять:

- зондажно-інформаційне обстеження: збір відомостей про інфраструктуру, чисельність, склад і динаміку місцевого населення;
- соціально-історичне дослідження: вивчення історії населення і освоєння даної території, зміни складу місцевого населення, дослідження його звичаїв і традицій;
- інформаційно-цільовий аналіз різних документів, статей з місцевої і центральної преси, матеріалів електронних засобів інформації, листів і скарг громадян;
- соціальне картографування: аналіз соціально-просторового розподілу і динаміки народжуваності й смертності населення, залежність якості життя від різних природних і соціальних факторів.

Рівні соціальної діагностики можна виділити, виходячи із завдань, які вирішуються, а також із організаційно-управлінської структури держави.

Загальносоціальний рівень соціальної діагностики передбачає дослідження стану всього суспільства або його основних соціально-демографічних груп. Цим займаються як державні, так і недержавні, незалежні науково-дослідні заклади академічної і прикладної спрямованості: інститути, фонди, наукові центри. Окрім того, так звана відомча науково-дослідна система - соціальні підрозділи, аналітичні служби при апараті Президента, відповідних міністерствах. Їх завдання - збір, обробка, аналіз становища соціальної сфери з метою відслідкування соціально-економічної політики держави і внесення коректив. Інструментарій таких досліджень в основному соціологічний, економічний, демографічний.

На регіональному (територіальному) рівні організації соціальної діагностики використовуються результати загальносоціального рівня. Окрім того, організовуються дослідження на місцях. Подібний аналіз є необхідним на регіональному рівні не тільки тому, що потрібно знати стан і динаміку процесів соціального середовища, але й для практичних організаційних заходів.

Література

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії. - К.: МАУП, 1999. – 244 с.
2. Павленок П.Д. Теория и методика социальной работы. - К., 2000. – 162 с.
3. Скуратівський В.А., Палій О.М. Основи соціальної політики: Навч.посіб. - К.: МАУП, 2002. – 200 с.
4. Холостова Е.И. Технологии социальной работы. - М.: ИНФРА-М, 2002. – 368 с.

Романенко Н.Г., Родина Ю.В.

КАДРЫ ИННОВАЦИОННОГО ТИПА: СУЩНОСТЬ ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ

Любое предприятие на рынке товаров и услуг может успешно конкурировать лишь при условии использования новых технологий и процессов производства. Такая деятельность имеет инновационный характер и играет ключевую роль в его жизнедеятельности. Заострение конкурентной борьбы и снижение конкурентоспособности отечественных предприятий обуславливают необходимость их инновационного развития. В настоящее время важную роль в развитии современной экономики играют информация, интеллект, знания и инновации, носителем которых является кадровый потенциал страны. Поэтому весомыми факторами в формировании кадровой составляющей инновационного развития экономики является подготовка инновационных кадров - квалифицированных работников, способных к творческому труду, профессиональному развитию, внедрению наукоемких технологий на базе развития системы непрерывного обучения в течение жизни. Главное внимание должно уделяться оценке инновационного потенциала и управлению его развитием [4].

Целью исследования является выяснение сущности понятия «инновационный кадровый потенциал страны», определение важности формирования кадров инновационного типа, а также решение вопросов относительно управления развитием инновационного кадрового потенциала страны. Сущность категории «кадры инновационного типа» определяются по-разному, в зависимости от содержания исследуемой проблемы. О.Гришнова [1] считает инновационность важной характеристикой качества рабочей силы. Это готовность сотрудника к инновациям, т.е. способность для предложения и внедрения новых идей, разработки новых технологий и новых изделий, а также их внедрение. Инновационность в процессе труда является производной от уровня образования, способа жизни, ориентации, поведения и культуры. Она предусматривает развитие научного творчества в процессе труда, без перерыва на обновление знаний.

Мировой опыт подтверждает, что только инновационный путь развития приводит нацию (государство) к процветанию. Одной из первоочередных задач, стоящих перед экономикой Украины на современном этапе, выступает создание